

Institucionální a systémová pomoc obětem DN

Institucionální a systémová pomoc v ČR

Je řešena:

- Místní úrovni
- Regionální úrovni
- Národní úrovni

Zejména:

- Interdisciplinární spoluprací
- Národním akčním plánem
- Komunitním plánováním

<http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-akcni-plan-prevence-domaciho-a-genderove-podmineneho-nasili-na-leta-2015--2018-126943/>

Na všech těchto úrovních probíhá evidence a hodnocení činností v pomoci obětem domácího násilí

Právní rámec pomoci obětem domácího násilí

Současný právní rámec pomoci obětem domácího násilí je založen na myšlence intenzivní spolupráce

**policie – intervenčních center – soudnictví –
poradenských zařízení**

Zejména se jedná o zákony:

- Zákon, který se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
- Zákon o sociálních službách
- Zákon o Policii ČR
- Trestní zákoník
- Zákon o obětech trestných činů
- Zákon o sociálně právní ochraně dětí a další

Institucionální a systémová síť

geneze

- Představuje subjekty na všech úrovních státu, které vznikají zákonnými opatřeními, jako implementace strategických opatření či jako grass rootové iniciativy.
- Polovina 90. let grass rootové aktivity občanských sdružení bez opory v zákonech či opory v státních iniciativách. Bílý kruh bezpečí, ROSA, Psychosociální centrum Acorus, Poradna pro ženy v tísní při EPS, Magdalenium. Pokryta pouze velká města Praha, Brno později Ostava (Dona centrum), České Budějovice (Poradna Eva)
- 2002 Aliance proti domácímu násilí v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Z iniciativy BKB jeho cílem zakomponovat domácí násilí do trestního zákona.
- V roce 2003 proběhlo v rámci realizace 6 kulatých stolů pod záštitou Ministerstva vnitra a z iniciace neziskových organizací- Modelový projekt.....

Institucionální a systémová síť

geneze

- 2004 Účinnost §215a potvrdila nutnost spolupráce policie s poradenskými zařízeními a vzdělávání v problematice. Akce opět vznikají zesponu.
- 2004-2006 Pilotní projekty interdisciplinární spolupráce při řešení problematiky DN (Ostrava, Brno, Ústí nad Labem)
- 1.1. 2007 Zákon 135/2006 Sb. účinnost policejního vykázání představuje zlom, který přináší zákonem danou nutnost spolupráce Policie ČR s nestátními subjekty
- 1.1. 2007 Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb. Zakotvuje intervenční centra jako poskytovatele sociálních služeb, umožňuje i registraci dalším aktérům v oblasti sociálních služeb a ukládá koordinaci interdisciplinární spolupráci intervenčním centřum.
- Komunitní plánování na místní i regionální úrovni přinášejí prvek střednědobého plánování v sociálních službách, který zohledňuje potřeby všech aktérů v sociálních službách.

Místní síť – viz. též aktéři

Aktéři, kteří hrají důležitou roli při naplňování zákonů a politik v řešení domácího násilí na místní úrovni:

- **Policie ČR** –jako orgán naplňující policejní vykazání, orgán činný v trestním řízení a naplňují zákon o policii.
- **Nestátní neziskové organizace** - poradenská zařízení (specializované na domácí násilí, manželské a rodinné poradny, občanské poradny), organizace řešící DN na teoretické úrovni, vzdělávací subjekty, azylové domy
- **Orgán sociálně právní ochrany dětí**- chrání zájmy dítěte, které je ohroženo násilím mezi rodiči. OSPOD je subjekt hájící zájmy dítěte při opatrovnických řízeních atd. Funguje na úrovni pověřených obcí II. stupně, měst a dalších obcí.
- **Zdravotníci a zdravotnická zařízení.** Jedná se o praktické lékaře, zdravotnický personál
- **Obce.** Dotační politikou a tvorbou komunitního plánu, obecní policie
- **Interdisciplinární týmy.** Viz dále
- *Soudy*
- *Přestupkové komise*
- *Školy*
- *Ústavní zařízení*

Regionální síť pomoci

- Aktéři podílející se na implementaci a tvorbě politik v oblasti domácího násilí na regionální úrovni.
- Složky či nadřízené orgány subjektů pohybujících se i na místní úrovni.
- Krajská intervenční centra, fungují od 1.1. 2007, poskytují služby osobám ohroženým DN, koordinují interdisciplinární týmy. Fungují dle 60a zákona 108/2006Sb. o sociálních službách a v rámci každého kraje je min. jeden.
- Krajské úřady jako zřizovatelé intervenčních center, tvůrci dotační politiky, registrační orgán poskytovatelů soc. služeb, inspekční orgán, tvůrci střednědobé strategie rozvoje sociálních služeb.

Národní rámec pomoci

Aktéři vytvářející politiku v práci s oběťmi domácího násilí:

- Všichni předchozí aktéři
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dotační politika na sociální služby, Vzdělávací programy realizace a akreditace, Strategie rodinné politiky a politiky sociálních služeb.
- Ministerstvo vnitra. Preventivní programy, dotační politika.
- Ministerstvo spravedlnosti. Koncepce a akreditace programů pro oběti trestných činů.
- Ministerstvo zdravotnictví. Koncepce a akreditace programů pro zdravotníky směřující k oběti trestných činů.
- Úřad vlády. Výbor Rady vlády pro lidská práva pro prevenci domácího násilí. Tvorba národního akčního plánu, legislativní návrhy.

IDT – idea a podoby

- Základní idea interdisciplinární spolupráce pracuje s tím, že efektivní eliminace a prevence násilí je možná pouze tehdy, pokud se do ní zapojí všechny zainteresované instituce a organizace. DN je komplexní problém a vyžaduje komplexní řešení.
- Neexistuje univerzální model interdisciplinární spolupráce, vždy závisí na specifických regionu, zaměření zapojených profesí, frekvenci zapojení se. Forma spolupráce musí vzejít ze situační analýzy.
- § 60a zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách dává povinnost intervenčním centřům koordinaci interdisciplinární spolupráce v problematice DN.

IDT – konkrétní příklady v ČR

- Usnesením vlády ČR z 25. srpna 2004 č. 794 byl zaveden Modelový mezioborový projekt k vytvoření právního rámce a metodických postupu pro zavedení interdisciplinárních týmu, spojujících se zdravotní, sociální a policejní pomoci při odhalování a stíhání případu domácího násilí. Koordinace MVČR
- 2002-2006 Projekt : Interdisciplinární přístup k řešení případů DN v Ostravě. Realizátor Bílý kruh Bezpečí, pobočka v Ostravě
- Od 2005 Interdisciplinární tým pro řešení problematiky domácího násilí ve městě Brně. Koordinátor Odbor zdraví Magistrátu města Brna.
- 2006 Projekt interdisciplinární spolupráce na Praze 4 v rámci projektu Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci. Realizátorem byla ROSA o. s.
- 2007 ze zákona o sociálních službách vzniká intervenčním centřům povinnost koordinovat interdisciplinární spolupráci. Různá praxe.

IDT v Brně

Statutární město Brno se řešením domácího násilí zabývá do roku 2004. Postoj k problematice je vyjádřen v prohlášení:

- problém domácího násilí se týká celé společnosti
- veškeré projevy domácího násilí je nutné odsoudit
- je nutné se jím zabývat na všech úrovních, tedy i na komunální politické úrovni
- poskytuje plnou politickou podporu pro aktivity prevence a pomoci pro osoby ohrožené domácím násilím

V květnu 2005 – založení brněnského interdisciplinárního týmu pro oblast domácího násilí

Koordinátor – Odbor zdraví Magistrátu města Brna

Financování – město Brno, Jihomoravský kraj, další dotace

IDT v Brně

Vývoj IDT

Vnitřní řád IDT – terminologie, metody spolupráce, strukturu apod.

Poslání IDT Brno:

- Zajištění a koordinace mezioborové spolupráce (prevence i pomoc)
 - Zajištění stálého vzájemného přenosu poznatků a zkušeností
 - Zvyšování odborných znalostí pomáhajících profesí
 - Zajištění publicity za účelem motivace veřejnosti
 - Posílení vzájemné důvěry
 - Posílení odvahy k aktivnímu přístupu a potřebnému řešení případů násilí
 - Monitoring situace v oblasti domácího násilí na území města Brna
- Ukázky práce: spot, letáky, interaktivní panel, web**

IDT v Brně

Standardy práce IDT:

- Uvědomění problému
- Stanovování cílů
- Školení pomáhajících profesionálů
- Koordinace a spolupráce
- Dokumentace a evaluace

Organizační řešení IDT

Subjekty IDT Brno

- odbor zdraví Magistrátu města Brna
- státní instituce
- městské instituce
- nestátní neziskové organizace

Ostatní spolupracující se subjekty IDT

- jednotlivé ÚMČ Brno
- ambulance privátních lékařů
- zdravotnická zařízení
- školy a školská zařízení
- a další

Organizační řešení IDT

Koordinátor svolává a organizuje schůzky.

Dále u členů eviduje:

- Evidenci případů domácího násilí
- Hodnocení spolupráce
- Kontakty na spolupracující subjekty
- Přehled cílových skupin
- Typy služeb, objednacích lhůty, kapacitu služby
- Přehled vzdělávacích služeb, obsahové náplně

Tyto informace sdílí.

Cíle a hodnocení

Globální cíl: Mezioborový přístup v oblasti prevence DN a v oblasti pomoci osobám ohroženým

Specifické cíle:

- maximální bezpečnost a ochrana osob ohrožených
- dostupnost a kvalita služeb
- informování veřejnosti

Hodnocení spolupráce, poskytované pomoci a plnění úkolů: dotazníkové šetření, evaluační setkání

Zpráva o činnosti

IDT v Brně

IDT spolupráce je členěná:

- Širší interdisciplinární tým se setkává 4x do roka – sdílení informací o činnostech, plánování aktivit, zhodnocení spolupráce apod.
- Zástupci: magistrát města Brna, poradenské sociální služby, azylové domy, zástupci městských částí oddělení sociálně právní ochrany dětí, přestupkové komise, školství, státního zastupitelství, fakultní nemocice, probační a mediační služby, krizová centra, policie ČR, městská policie ČR...
- celkem 22 osob

IDT v Brně

IDT spolupráce je členěná:

- Řešitelská skupina interdisciplinárního tým – se schází 12x do roka a jedná se o setkání užší skupiny odborníků na konkrétními případy domácího násilí, funguje od roku 2011
- Řešitelská skupina má vytvořen systém předávání informací o konkrétním případě (výhody a úskalí) – formulář
- Členové za: magistrát města Brna, městské a krajské ředitelství PČR, intervenční centrum, azylový dům s utajenou adresou, dětské krizové centrum, poradenské služby, a přizvaní odborníci